
VI. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 378.147

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ І ЕКОНОМІКИ ПРАЦІ»

К. Джонсон; О. В. Боровиков, кандидат економічних наук

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми викладання дисципліни «Інформаційні технології в управлінні персоналом і економіки праці» у навчальному закладі та практична реалізація побудови інформаційних систем на підприємствах демонструє різноманіття думок, альтернатив і конкретних прикладів реалізації подібних проектів.

У наукових і методичних працях вітчизняних і закордонних авторів, серед яких Ананьєв О. М., Антонюк В. А., Афанасьєв Є. В., Бабенко С. Г., Вовчак І. С., Гужва В. М., Дик В. В., Єр'оміна Н. В., Лаудон К., Лаудон Дж., Макарова М. В., Писаревська Т. А., Постевой А. Г., Рогач І. Ф., Сендзюк М. А., Ситник В. Ф., Соколовская З. Н., Страхарчук А. Я., Страхарчук В. П., Тизул В. В., Хміль Ф. І., Хотинська Г. І., Шурупова Ю. Г., Ярошенко В. Н., Яценко Н. В., подані різні позитивні трактування проблем сфери інформаційних технологій та систем в управлінні персоналом і економіки праці, які використовуються під час організації навчального процесу в ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (далі ПУЕТ).

На наш погляд, доцільно виділити невирішені раніше частини загальної проблеми, котрим присвячується стаття, а саме: уточнення назв дисциплін «інформаційні технології (та системи) в управлінні персоналом і економі-

ки праці», уточнення понять «інформаційна система» та «автоматизована система», необхідність постановки проблеми дослідження понять «цифрове суспільство», «цифрове підприємство», «цифровий фахівець», а також вивчення досвіду організації навчального процесу з дисциплін «Інформаційні технології в управлінні персоналом і економіки праці у ПУЕТ.

Цілями статті є опрацювання досвіду організації навчального процесу (особливо викладання) з дисципліни «Інформаційні технології в управлінні персоналом і економіки праці» у ПУЕТ.

Методологічною основою навчального процесу та викладання дисциплін «Інформаційні технології в управлінні персоналом і економіки праці» у ПУЕТ є чинне законодавство України.

Для того, щоб урахувати інформацію з різних джерел, які характеризують багатогранні фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, усунути трудомістку «паперову» технологію обробки і зберігання даних, на підприємствах створюються інформаційні системи (ІС).

У вітчизняній практиці ІС частіше називають автоматизованими системами управління (АСУ), розуміючи це як використання електронно-обчислювальних машин (ЕОМ) для обробки інформації на підприємстві.

На жаль, на законодавчому рівні України термін «інформаційні системи» не використовують, законодавчо закріплено тільки поняття «автоматизована система» (АС), що являє собою систему, яка здійснює автоматизовану обробку інформації, тобто її збирання, передачу, обробку, зберігання і подання [1]. На наш погляд, доцільно використовувати дефініції, що є прийнятним у міжнародній практиці. До них відноситься термін «інформаційні системи», який пропонуємо використовувати замість терміна «автоматизовані системи». З погляду міжнародних традицій недоцільним є термін «автоматизоване робоче місце фахівця», який також потрібно замінити стандартним міжнародним еквівалентом. Сподіваємося, що міжнародні термінологічні традиції будуть відображені в новому Інформаційному кодексі України.

З метою ефективного забезпечення навчального процесу та викладання вказаних дисциплін автори статті здійснили пошук базового навчального посібника, у процесі якого вони дослідили навчальну літературу видавництва України, Росії та США з проблем інформаційних систем і технологій. Вибором автора статті стало видання [4], яке має такі позитивні риси: авторами навчального посібника є провідні фахівці з інформаційних систем і технологій – Kenneth Laudon є професором Нью-Йоркського університету, має науковий ступінь доктора наук Колумбійського університету, Jane Laudon є практиком, консультантом фірми «Azimuth Information Systems», має науковий ступінь доктора наук Колумбійського університету, а також освітній ступінь магістра Гарвардського університету. Як вказують автори, їх навчальний посібник є результатом наукової, педагогічної діяльності та практичного досвіду проектування і побудови реальних інформаційних систем у всьому світі [4]; у навчальному посібнику рекомендовано використовувати всі засоби мультимедіа у навчальному процесі; наявність постійної підтримки та оновлення матеріалів навчального посібника видавництвом засобами Інтернет; наявність варіантів мультимедійного видання (CD) навчального посібника та видання навчального посібника за спеціальною навчаль-

ною технологією «Active Book» з доступом по індивідуальному пароллю на сайт видавництва.

Вказаний навчальний посібник був придбаний у межах дії партнерської програми ПУЕТ (координатор програми – доцент Варвара Чернуха) та Holyoke Community College, Massachusetts, USA (координатор програми – професор Кандіда Джонсон). Метою дії партнерської програми є наповнення навчального процесу новим змістом, що базується на новітніх технологіях навчання, особливо широке впровадження англійської мови в навчальний процес та її інтеграція з професійно орієнтованими дисциплінами з метою підготовки фахівців, здатних вільно професійно спілкуватись англійською мовою. Останній напрям партнерської програми отримав назву «Learning Community» («Вчимося разом»). Реалізація концепції «Вчимося разом» передбачає паралельне проведення занять з дисципліни «Інформаційні технології в управлінні персоналом і економіки праці» та вивчення студентами навчальних завдань з цієї дисципліни англійською мовою з викладачами кафедри іноземних мов ПУЕТ, що суттєво посилює засвоєння інформації студентами.

Навчальний процес з дисципліни «Інформаційні технології в управлінні персоналом і економіки праці» організований в такий спосіб.

Лекції з дисципліни викладають англійською та українською мовами по двох альтернативах: на основі презентації слайдів Power Pant студентам за допомогою мультимедійного проектора на великому екрані в лекційній аудиторії; на основі індивідуального завантаження студентами та оглядання слайдів Power Pant на моніторах індивідуальних комп'ютеризованих робочих місць (25 одиниць) у навчальній аудиторії ПУЕТ.

Слайди Power Pant розробили автори навчального посібника. У кожній з чотирнадцяти тем нараховується по 40–60 електронних слайдів.

Існують такі напрями активності студентів під час проведення таких занять: відвідування та вивчення призначення, змісту й особливостей побудови сайтів певних інституцій під час інтернет-сесії, вивчення програмного забез-

печення «Парус», особливо блоків «Парус-Управління персоналом» і «Парус – Заробітна платня»; вивчення та обговорення реальних ділових ситуації з практики роботи підприємств по всьому світу; підготовки звітної презентації засобами Power Point за результатами вивчення дисципліни.

Контролюють здобуті знання студентів завдяки проведенню: термінологічних диктантів (заплановано чотири диктанти); тестовому контролю; виконанню певних практичних завдань; усного опитування.

Під час використання мультимедійного видання навчального посібника [2] є можливість користуватись такими ресурсами: *Key Terms* (ключові слова – перелік нових термінів, що містяться в кожній з чотирнадцяти глав), *Summary* (висновки – містить основну результативну інформацію з кожної глави), *Review Questions* (питання для самоконтролю та підготовки до іспиту), *Glossary* (словник, що містить тлумачні статті за термінами, що розташовані в алфавітному порядку, обладнаний самостійною пошуковою системою), *Quiz* (матеріали для тестового контролю), *Video* (14 одиниць відеосюжетів до кожної теми), *Case Study* (28 ділових ситуації – завдань для обговорення з реального досвіду підприємств США, а також чотири ділові ситуації з міжнародного досвіду), *Group Project* (групові проекти – завдання для колективного опрацювання в навчальній групі), *Tools for Interactive Learning* (засоби для інтерактивного навчання – завдання, що потребують у ряді випадків завантаження ресурсів Інтернет), *Web Link* (посилання на ресурси Інтернет, з метою завантаження та ознайомлення студентів з певними інформаційними ресурсами), а також інші ресурси.

Досвід навчального процесу (особливо викладання) з дисципліни «Інформаційні технології в управлінні персоналом і економіки праці» охоплює багато важливих елементів. Організація апаратного забезпечення занять

у ПУЕТ є задовільною і не потребує суттєвої модернізації. ПУЕТ є офіційним володарем програмного забезпечення, необхідного для організації навчального процесу. Вдалий вибір базового навчального посібника та достатній обсяг ресурсів Інтернет (виділений канал) допоможе ефективно здійснювати навчальний процес з указаних дисциплін у ПУЕТ на рівні найкращих світових досягнень у галузі інформаційних систем і технологій. Перспективи розвитку інформаційних систем і технологій в Україні залежать від керівних загальнодержавних документів законодавчого рівня, особливо нового Інформаційного кодексу України, в якому потрібно відобразити міжнародні термінологічні традиції. Перспективи розвитку споживчої кооперації України нерозривно пов'язані з удосконаленням і ефективним використанням сучасних інформаційних систем і технологій, а саме зі створенням інтегрованої автоматизованої інформаційної системи (ІАІС). У ПУЕТ подальший розвиток інформаційних технологій пов'язаний зі створенням напряму дистанційної освіти та використанням мультимедійних засобів та Інтернету в навчальному процесі. В межах навчального процесу з дисциплін «Інформаційні технології в управлінні персоналом і економіки праці» потрібно провести пошук і впровадити в навчальний процес досвід українських підприємств і підприємств країн СНД у вигляді ділових ситуації, а також покращити використання всіх засобів мультимедіа навчального посібника [2] у навчальному процесі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про захист інформації в автоматизованих системах : Закон України // Галицькі контракти. – 1996. – № 47. – С. 54–56.
2. Laudon Kenneth Essentials of Management Information Systems: Managing The Digital Firm / Laudon Kenneth, Laudon Jane. – 5th ed. – Upper Saddle River (NJ): Prentice Hall, 2003. – 512 p.